

Uddannelsesprogram

Hoveduddannelse

**Gyn./Obs ansættelse
Gynækologisk obstetrisk Afdeling
Sygehus Lillebælt Kolding
2016**

Præsentation af Gynækologisk-obstetrisk afdeling Sygehus Lillebælt Kolding

Afdelingens adresse:

Gynækologisk obstetrisk afdeling
Sygehuset i Kolding
Skovvangen 2-8
6000 Kolding
Tlf. 7636 2000

Afdelingsledelsen:

Ledende overlæge	Annemette Wildfang Lykkebo
Oversygeplejerskevikar	Sidse Petersen
Overjordemoder	Anne Uller

Uddannelse

Uddannelsesansvarlig overlæge:	Pernille Husted Steiner
Uddannelseskoordinerende YL:	Lærke Christiansen
Klinisk lektor:	Kirsten Lund Sørensen

Lægestaben består af:

Ledende overlæge:	1	
Overlæger/speciallæger	20,	hvoraf 19 er vagtbærende
Hoveduddannelse gyn/obst.:	3	
Introduktionsstilling gyn/obst.:	3	
Hoveduddannelse til almen medicin:	7	

Gynækologisk – obstetrisk afdeling

Gynækologisk - Obstetrisk Afdeling udfører diagnostik, behandling og pleje indenfor kvindesygdomme samt svangreomsorg, fødselshjælp og barselspleje.

Afdelingen er opdelt i gynækologisk og obstetrisk søjle.

Vi har årligt ca. 3200 fødsler, ca. 25.000 ambulante obstetriske besøg samt ca. 12.000 besøg i gynækologisk ambulatorium. Vi udfører årligt ca. 4000 operationer.

Kerneydelserne

- er forebyggelse, diagnostik, behandling, pleje, rådgivning, uddannelse og forskning indenfor kvindesygdomme og fødsler
- er rettet mod nyfødte, patienterne og deres pårørende
- understøttes af en arbejdspladskultur, hvor det fysiske og psykiske arbejdsmiljø har afgørende betydning

Målsætning

- at skabe tilfredse patienter som får optimal behandling, pleje, information og rådgivning
- at skabe et veluddannet, engageret og tilfreds personale
- at skabe et godt arbejdsmiljø
- at skabe et godt uddannelsessted
- at styrke miljøet for forskning og udvikling

Personale

På Gynækologisk - Obstetrisk Afdeling er der ca. 210 ansatte, som består af læger, jordemødre, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter samt sekretærer.

Afdelingen varetager uddannelse af lægestuderende, jordemoderstuderende, sygeplejestuderende, social- og sundhedsassistentelever samt lægesekretærelever.

Gynækologisk søjle

Gynækologisk ambulatorium:

I ambulatoriet modtages akutte og henviste patienter til forundersøgelser til sammedags- og elektiv kirurgi, udredning og behandling af gynækologiske lidelser (blødningsforstyrrelser, tidligt graviditetskomplikationer, cyster, prolaps, inkontinens, herunder gravide under uge 18). Som en del af ambulatoriet findes vulvaklinikken, som varetager undersøgelse og behandling af kvinder med langvarige eller vanskelige forklarlige smertetilstande, infektioner, kløe og irritation samt andre hudforandringer i vulva. Ved langvarig forstås, at tilstanden har stået på i 3 måneder eller mere.

Gynækologisk ambulatorium har 7 undersøgelsesstuer og havde 2015 ca. 12000 besøg.

Gynækologisk afsnit E1:

Afsnittet består af 7 senge til gynækologiske patienter, men ses som en enhed med barselsafsnittet, råder sammen over 34 senge.

Afsnittet modtager patienter til akut og elektiv gynækologisk kirurgi og andre gynækologiske lidelser. Derudover varetages omsorgen for kvinder, som frivilligt eller ufrivilligt aborterer i 2. trimester, samt forældre til foetus mortus i 3. trimester.

Til afsnittet er tilknyttet Center for voldtægts ofre, der modtager personer, der har været udsat for seksualiseret vold. Ofrene og deres pårørende modtager omsorg og støtte, forebyggelse af graviditet og smitte, sporsikring, kontakt til politiet hvis det ønskes samt eventuel henvisning til psykolog.

Akut ambulatoriet:

Er placeret i relation til ambulatoriet og i vagten ved akutafdelingen. Her tilses akutte gyn. patienter efter aftale med gyn. forvagt eller bagvagt

Akut afdelingen:

Her indlægges akutte patienter, der forventes indlagt max. 3 dage. Patientgruppen er defineret, idet ikke alle patienttyper er egnede til indlæggelse i akutafsnittet.

Dagklinikken:

Gynækologisk afsnit gennemfører dagkirurgi 3 dage/uge. Der udføres ca. 800 operationer årligt.

Obstetrisk søjle

Jordemodercenteret:

Jordemødrene varetager graviditetskontroller i jordemodercentret på sygehuset i Kolding, Sundhedshuset i Vejle, i Fredericia, Give og Vamdrup, Brørup og Jelling. Der tilbydes fødselsforberedelse i Kolding, Fredericia og Vejle. Jordemødrene har ca. 27.000 besøg årligt.

Svangreambulatoriet:

Svangreambulatoriet på Kolding Sygehus har 5 undersøgelsesstuer. Sygeplejerske og jordemødre udfører ultralydsskanning af gravide. Speciallæger varetager kontrol af komplicerede graviditeter samt prænatal diagnostik.

Endvidere er der i svangreambulatoriet en akut modtagefunktion for gravide. Den gravide er henvist fra praktiserende læge eller jordemoder til kontrol.

Derudover er der udekonsultationer i Sundhedshuset i Vejle og i Fredericia med lægelige skanning og kontrol af komplicerede graviditeter samt jordemoderskanninger.

Svangreambulatoriet har ca. 14.000 besøg årligt.

Svangreafdelingen:

Her indlægges gravide med svangerskabsrelaterede sygdomme. De svangre patienter passes af jordemødre.

Fødegangen:

Fødegangen råder over 8 fødestuer. Afdelingen varetager så vel normale fødsler som risikofødsler. Der er ca. 3200 fødsler årligt. Dagligdagen koordineres af en afdelingsjordemoder.

Barselsafsnit E2/svangreafdelingen:

Råder sammen med gyn. sengeafsnit over sammenlagt 34 senge.

Patienthotellet består af Storken og Patienthotellet.

På hotellet kan faderen indlogeres sammen med mor og barn mod betaling. Hotellet har et cafeteria i stueetagen, hvor gæsterne indtager deres måltider.

Storken:

Storken har 13 værelser til mødre og deres børn, hvor børnene har behandlingsbehov som eksempelvis lysbehandling eller sondeernæring. Storken modtager mødre med børn født efter uge 35.

Patienthotellet:

Patienthotellet har 18 værelser til raske mødre og raske nyfødte samt mødre, der har børn på neonatalafdelingen P3.

Barselsambulatorium:

Barselsambulatoriet modtager mødre med ammeproblemer samt børn der eksempelvis skal have kontrolleret bilirubin og vægt.

Det daglige lægearbejde:

Konferencer

Lokale	Morgenkonf. fælles	Konf. læger	Gynækologisk konf.	Obstetrisk konf.
Konferencerum	08.00 – 08.15			
Konferencerum		08.15 – 08.30		
Gyn. afd. E1			08.30 – 08.50	
Fødegang				08.30 – 09.00
Fødegang				14.30 – 15.00
Konferencerum		15.00 – 15.30		

Undervisning

Lokale	I forb. med lægekonf. Case undervisning	Hver onsdag Uddannelsestime YL	Hver onsdag Undervisning fælles	Staff-meeting 1. fredag i måneden
Auditoriet				08.00 – 08.45
Konferencerum	08.15 – 08.30			
Konferencerum		15.00-16.00	08.15 – 09.00	

Uddannelsestime YL onsdag eftermiddag:

Den første onsdag hver 2. måned: YL-møde

2-3 onsdage i måneden undervisning spec for YL

3 onsdage/1/2 år er afsat til vejledersamtaler mellem vejleder og uddannelsessøgende

Instrukser på fødegangen og barsel

I relation til fødegangskonferencen tirs og torsdag undervises i instrukserne. Instrukserne fremlægges af res.læger efter tur. Reservelæge LK koordinerer dette.

Operation og ambulatorium

Lokalitet	Sectio elektivt Mandag og onsdag	Gynækologisk op. Mandag - torsdag	Dagkirurgi Tirs-, ons- og fredag	Ambulatorium Mandag - fredag
Operationsstue 1	08.00 – 14.30			
Operationsstue 2		08.00 – 15.00		
Dagklinikken			08.00 – 15.00	
Ambulatoriet				09.00 – 14.30

Stuegang

Afdeling	Kontaktlæge	Gyn. bagvagt	Obst. bagvagt	Reservelæge
Gyn. E1 (blå gruppe)	08.30 – 09.00	08.30 – 15.00		
Obst. E1 (rød gruppe)			09.00 – 15.00	
Barsel E2				09.00 – 12.00
Storken				09.00 – 12.00
Patienthotel				09.00 – 12.00

Vagt

Reservelæger: 1 forvagt	Man. – fre.	08.00 – 18.00	
	Lør-søn.	08.30 – 16.00	
Vagtbærende ovl gyn. + obst.	Alle dage	08.00 – 15.30	15.00 – 08.30

Pauser

Formiddagskaffe	10.10 – 10.30	Køkken
Frokost + mulighed for konf. med speciallæge	12.30 – 13.00	Køkken

Dit arbejde består af:

Gyn. forvagt:	Hverdage:	08.00 – 18.00
	Lørdag og søndag:	08.30 – 15.30

Du modtager og visiterer de akutte gynækologiske patienter til akut ambulatant vurdering eller indlæggelse på akut afdelingen eller afdeling E1. Optager anamnese, foretager objektiv undersøgelse inklusiv gynækologisk undersøgelse og eventuel ultralydsskanning. Du planlægger udredningsprogram og iværksætter primær behandling. Efterhånden som dit erfaringsgrundlag øges vil du i stigende grad tolke resultatet af de initiale undersøgelser og foreslå supplerende undersøgelse og behandling. Du superviseres af den gynækologiske bagvagt. De hyppigste akutte henvendelser er på grund af blødning i graviditeten, underlivsinfektion og blødningsforstyrrelser. Alle operationsindikationer skal konfereres med bagvagt.

Kl 15.00-18.00 Du modtager akutte gynækologiske patienter og deltager i arbejdet på fødegangen. Du vurderer svangre som henvender sig med akutte problemer i graviditeten f.eks. smerter, følelse af mindre liv og kvinder i begyndende fødsel og deltager i sectio. Du går så vidt muligt aftenstuegang på Storken, hotel og på barselsgangen. Du superviseres af de vagthavende, som du også aftaler arbejdsfordelingen med.

Ambulatorium, gynækologisk 09.00 – 14.30

På henviste patienter optager du anamnese, foretager objektiv undersøgelse inklusiv gynækologisk undersøgelse og eventuel ultralydsskanning. Du planlægger udredningsprogram og iværksætter primær behandling. Efterhånden som dit erfaringsgrundlag øges vil du i stigende grad tolke resultatet af de initiale undersøgelser og foreslå supplerende undersøgelse og behandling. Der er hver dag 2 "uddannelsespatienter" på programmet. F.eks. patienter med blødningsforstyrrelser eller nedsynkning. En gang i uge er et urogynækologisk ambulatorium, som varetages af en YL sammen med en inkontinenssygeplejerske. I ambulatoriet superviseres du af en speciallæge (supervisor, gyn. bagvagt eller specialelæge i amb). Alle operationsindikationer skal konfereres med speciallæge.

GYN-flex 08.30-14.30

Du deltager i morgenkonference på gyn. afd. og går herefter stuegang på gynækologisk afd.

Herefter skal du være til rådighed og kan blive tilkaldt, når der er brug for hjælp. Det kan være af Gyn. afd., Gyn. for – og bagvagt, Gyn. ambulatoriet, eller hvor der ellers er problemer med at følge med. Lægen har i øvrigt ansvaret for, at epikrise-bakken tømmes dagligt.

Barselsstuegang: 09.00 – 14.30

Tavlemøde sammen med sygeplejersker og obstetrisk bagvagt kl. 9.00.

Du vil gå barselsstuegang på barselsafdelingen, "Storken" og evt patienthotellet og her tilse mødre med problemer i puerperiet (ammeproblemer, sectio komplikationer, hæmatomer, infektion) og alle obstetriske patienter med kompliceret fødsel (sectio, vacuum, sfinkterruptur, præeklampsi).

Obstetrisk forvagt: 08.00- 15.00

Du har kalderen og ser akut henviste obstetriske patienter. Du superviseres af obstetrisk vagthavende. Såfremt der er tid til det er du velkommen til at gå med en speciallæge i svangerambulatoriet.

Operationsgangen mandag – torsdag: 08.00 – 15.00

Mandag og onsdag har vi 3-5 sectio på programmet. Sectio foretages af obs. speciallæge og l-læge. Du vil blive oplært i at lave sectio. På enkelte OP dage assisterer du til de forskellige gynækologiske operationer. På OP-dage skal du møde på OP-stuen kl 8.00 til morgenmøde.

Dagklinik-operation: 08.00 – 15.00

Tirs-, ons- og fredag har vi patienter i dagklinikken. Du vil være i dagklinikken sammen med en speciallæge og i takt med, at dine kompetencer øges lave selvstændige indgreb. Patienterne i dagklinikken skal have lavet mindre indgreb såsom diagnostisk laparoskopi, sterilisation, hysteroskopi, Termablade behandling, konisatio, laserbehandling af kondylomer, abortus provokatus, evacuatio.

Planlægning af forløb:

Der er afsat 1 uge til introduktion alt efter dit kompetenceniveau og mulighederne ved din ansættelse.

Du vil blive tildelt 2 hovedvejledere (hhv. obstetriker og gynækolog), der er vant til at være vejleder for læger i en hoveduddannelsesstilling.

Forløbsplan for H-forløb, fase 1:

1 mdr.	intro + almen gyn
4 mdr.	blandet gyn. (forvagt, HI-amb., dagklinik, stuelæge (mindre), OP, alm. amb (mindre))
1 mdr.	OP-ass./dagklinik

1 mdr. fødegangsforvagt
1 mdr. obst. bagvagt i dagtid + 14 dage ophold i UL (+obst. amb)
4 mdr. obst. bagvagt
obst. amb.
vagter (10-12 stk)

Når man overgår til obstetrikken er man i løbet af den første måned udelukkende fødegangsforvagt i dagtid. I anden måned har man obs. bagvagt og 2 ugers færdighedsudviklende ophold i UL /obst. amb., Målet er at man herefter forholdsvist selvstændigt kan varetage obs bagvagt og obs amb..

I løbet af de sidste 4 mdr. har man ca. 10-12 vagter.

Forløbsplan for H-forløb, fase 3:

6 mdr. obstetrik med deltagelse på speciallægeniveau
6 mdr. gynækologi: 1 mdr. OP: opererende læge assisteret af speciallæge
5 mdr. varetagelse af gynækologiske funktioner på speciallægeniveau, inkl. selvstændige op.-dage/dagkir.

Målbeskrivelse:

På DSOGs hjemmeside under "uddannelse" finder du målbeskrivelsen for hoveduddannelsen. Målbeskrivelsen angiver hvilke læringsmål, der skal opfyldes.

Det er vigtigt, at du på et tidligt tidspunkt sætter dig grundigt ind i målbeskrivelsen!!

Læringsstrategi

Målbeskrivelsen beskriver følgende læringsmetoder

1. Specialespecifikke kurser (U-kurser)
2. Tværfaglige kurser
3. Mesterlære i klinisk arbejde
4. Færdighedsudviklende perioder
5. Fokuseret klinisk ophold
6. Færdighedstræning på fødefantom
7. Selvstudium
8. Undervisningsopgaver
9. Fremlæggelse ved afdelingsundervisning og konferencer
10. Opgaver og forskning
11. Antal operative og obstetriske indgreb

12. Billeddokumentation for UL

Mesterlære i klinisk arbejde

Den foregår gennem deltagelse i det praktiske arbejde i afdelingen, operationsgangen, fødestuen, ambulatorium, mv. I moderne forstand er mesterlære en form for reflekterende læring.

Færdighedsudviklende perioder

Formålet med færdighedsudviklende perioder er gennem en sammenhængende arbejdsperiode at opbygge kliniske færdigheder i hhv. UL, fødegangsarbejde og operative færdigheder.

Vi har forsøgt lave forløbsplanen (se ovenfor), således at man i videste mulig udstrækning, kan dygtiggøre sig på et område af gangen.

I målbeskrivelsen afsnit 1.5.1 kan du læse om målet for de færdighedsudviklende perioder.

Fokuseret klinisk ophold:

Formålet med et fokuseret klinisk ophold er at give muligheder for korterevarende ophold på afdelinger, klinikker mv. der dækker arbejdsfelter, som den uddannelsessøgende læge ellers ikke opnår erfaring med gennem ansættelse i hoveduddannelsen.

Den uddannelsessøgende vil typisk ikke have selvstændigt klinisk arbejde og ansvar i forbindelse med et fokuseret kliniske ophold.

Du kan efter interesse foreslå og ønske et ophold.

Færdighedstræning på fødefantom

Det er altid godt at træne de obstetriske håndgreb på fødefantomer. Afdelingen råder over et undervisningslokale, hvor fantomer forefindes. Der findes også fantomer i konf.lokalet ved fødegangen. Du kan træne selv, sammen med andre yngre læger eller en vejleder.

Selvstudium

Selvstudium vil sige at den enkelte, med eller uden hjælp fra andre, tager initiativ til at definere sine behov for læring, formulerer sine læringsmål, identificerer ressourcer og læringsstrategier hertil, og selv vurderer resultaterne. Læste artikler, litteratursøgninger, arbejde med PC-programmer registreres i porteføljen.

Undervisningsopgaver

Undervisning af andre kan omfatte læger og alle andre personalegrupper og patienter. Du skal undervise min. 2 gange på vores onsdagsmorgen møde. Undervisningsopgaver registreres i porteføljen. Vi ser gerne at undervisningen tager udgangspunkt i den på U-kurserne tillærte viden.

Fremlæggelse ved konferencer

Fremlæggelse ved konferencer er et godt sted at drøfte videnskabelige problemer i en klinisk sammenhæng. Fremlæggelser registreres i porteføljen.

Opgaver og forskning

Kan være opgaver med at indgå i udarbejdelse af kliniske vejledninger, patientinformations-materialer og litteratursøgning. Gennemførte opgaver registreres i porteføljen.

Vejlederfunktion

Du vil under fase 1 typisk være vejleder for en AP-læge og i fase 3 typisk være vejleder for en I-læge.

Evaluering

Målbeskrivelsen indeholder derudover en detaljeret beskrivelse af de anvendte evalueringsmetoder samt bilag til brug for evaluering.

1. Porteføljevurderinger
2. Audit af materiale som journaler og kodninger
3. Observation af klinisk arbejde, herunder
  - a. Vurderingsskalaer
  - b. Checkliste ved struktureret klinisk observation
  - c. Checkliste til optælling af gennemført aktivitet
4. 360 graders feedback
5. Godkendt U-kursus, godkendt tværfagligt kursus, proces- og resultat-evaluering ved hovedvejlederen af forskningsperiode.
6. Vejledersamtaler

Portefølje

Porteføljen er en mappe, hvori den uddannelsessøgende samler den nødvendige dokumentation for uddannelsesforløbet. Indholdet i mappen inddrages løbende i vejledersamtaler og danner grundlag for evaluering af den uddannelsessøgende. Logbog, registrerede og gennemarbejdede cases valgt af den uddannelsessøgende, billed-dokumentation for UL, deltagelse i kurser, læringsplaner / kontrakter, fortegnelse over arbejde: vagter, ambulatoriefunktioner mv., administrative funktioner (f.eks. vagtskemaplanlægning, arrangere audit mv.), uddannelses-funktioner: organisering af uddannelse, uddannelse af andre, mundtlige præsentationer med oplæg på lægemøder, konferencer mv., oversigt over læste artikler, litteratursøgninger, udarbejdelse af kliniske vejledninger osv. Dele af porteføljen kan evt. opbevares elektronisk.

Logbogen

Logbogen er en del af porteføljen. Logbogen findes ligeledes fra DSOGs hjemmeside og kan printes.

I logbogen samler den uddannelsessøgende underskrifter på opnåede kompetencer og dette danner grundlag for godkendelse af uddannelsesforløbet.

Kompetencevurderingsredskaber

Der ligger links til de forskellige kompetencevurderingsmetoder under afdelingens x-drev(uddannelse læger). Findes ligeledes på DSOGs hjemmeside.

Det er den uddannelsessøgenmde læges ansvar, at få lavet kompetencevurderingerne, ved problemer med dette, med hjælp fra UAO.

360-graders feedback

Metoden består i at lægen bedømmes af flere personer ud fra en rating skala. Bedømmerne skal have mulighed for direkte observation, hvilket giver en betydelig mere sikker bedømmelse end udtalelse fra en eller to vejledere. Evalueringer fra de forskellige bedømmere bliver samlet ind, middelværdier kalkuleret og helhedsbilledet bliver vurderet af den eller dem, der skal evaluere.

Overlæge Bent Andersen står for at udsende 360 graders evalueringerne, men uddannelsessøgende læge samler mail-adresser til relevante bedømmere. Bedømmelserne sendes herefter til hovedvejlederen/UAO, der gennemgår materialet sammen med dig.

Vejledersamtale

En vejledersamtale er en samtale mellem den uddannelsessøgende og vejlederen af rådgivende og støttende karakter. Indsamling af materiale i porteføljen vil bl.a. indgå i vejledningssamtalerne. Det anbefales, at I afholder ca. 6 samtaler i løbet af ansættelsen. Porteføljen skal løbende vurderes, og uddannelsesplanen skal løbende revideres. Du skal efter afholdt samtale og min. 4 gange årligt, nedskrive uddannelsesplanen og aflevere en kopi til din hovedvejleder og den uddannelsesansvarlige overlæge.

Ansvarsfordeling

Den uddannelsesansvarlige overlæge varetager den administrative funktion af speciallægeuddannelsen. Den uddannelsesansvarlige overlæge skal sikre uddannelsesprogrammer for afdelingens typer af uddannelsesstillinger, og sikre at der udarbejdes individuelle uddannelsesplan for den enkelte uddannelsessøgende samt sikre at enhver uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder. Den uddannelsesansvarlige overlæge skal sikre at opnåede kompetencer bliver attesteret gerne ved uddelegering til hovedvejledere og daglige vejleder.

Hovedvejlederen har en helt central rolle og pålægges ansvar for den praktiske gennemførelse af én eller flere uddannelsessøgendes forløb i afdelingen.

Hovedvejlederen skal kende uddannelsesprogrammet for det pågældende uddannelsesforløb og sammen med den uddannelsessøgende udarbejde en uddannelsesplan for uddannelsesforløbet og sikre at uddannelsesplanen bliver gennemført og om nødvendigt justeret. Hovedvejlederen har ansvaret for porteføljevurderingerne.

Som hoveduddannelseslæge får man tildelt hhv. en gynækologisk og en obstetrisk vejleder.

Daglig klinisk vejleder er enhver ansat læge i afdelingen. De daglige kliniske vejledere kan evaluere og attestere opnåelsen af enkeltkompetencer for de uddannelsessøgende læger

De daglige kliniske vejledere skal give feedback samt efter aftale evaluere enkelte kompetencer eller delkompetencer og rapportere til hovedvejleder.

I hoveduddannelsen skal den samlede portefølje vurderes årligt ved afslutningen, hvor porteføljevurderingen er afgørende for om hoveduddannelsen kan godkendes.

Den uddannelsesansvarlige overlæge er ansvarlig for porteføljevurderingerne, men kan vælge at medinddrage og uddelegere vurdering af dele af porteføljen til andre herunder hovedvejlederen eller daglige vejledere.

Inspektorordningen

En uddannelsesgivende afdeling bedømmes ved inspektorordningen. Vi har sidst haft besøg i januar 2011 og venter genbesøg i 2016. Tidligere inspektorrapporter kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside.